LCS - NAJDŁUŻSZY WSPÓLNY PODCIĄG

30 stycznia 2006

Rozdział 1

Wprowadzenie

Problem znalezienia Najdłuższego Wspólnego Podciągu (ang. LCS - Longest Common Subsequences) pojawia się w kilku praktycznych zastosowaniach :

- poszukiwanie "podobieństwa" dwóch pary nici DNA jako jednej z miar stopnia pokrewieństwa odpowiadających im organizmów
- wyłapywanie plagiatów muzycznych poprzez analizę ich linii melodycznych
- Porównywanie zawartości plików
- Odświeżanie tekstu w niektórych edytorach tekstów pracujących w powolnych sieciach terminali (no, ten problem jest już dzisiaj chyba mało aktualny)
- No i wreszcie w kryptografii

Najefektywniejsza metoda jego rozwiązania opiera się na programowaniu dynamicznym.

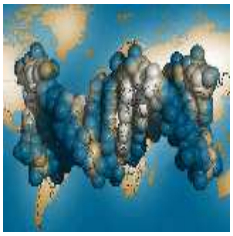

Rysunek 1.1: DNA a LCS

Rozdział 2

Najdłuższy Wspólny Podciąg - trochę teorii

Dowolny podciąg danego ciągu można otrzymać przez usunięcie z niego niektórych elementów (w skrajnym przypadku żadnego). Dla danego ciągu X=(x_1,x_2,.....,x_m) inny ciąg Z=(z_1,z_1,.....,z_k) jest **podciągiem** X, jeśli istnieje ściśle rosnący ciąg indeksów (i_1,i_2,....,i_k) ciągu X, taki, że dla każdego j-1,2,.....,k zachodzi równość x_{ij}=z_j. Na przykład Z=(B,C,D,B) jest podciągiem ciągu X=(A,B,C,B,D,A,B), a odpowiadający mu ciąg indeksów to (2,3,5,7). Mówimy, że ciąg Z jest **wspólnym podciągiem ciągów** X i Y, jeśli Z jest zarówno podciągiem X, jak i Y.

Na przykład dla danych ciągów X=(A,B,C,B,D,A,B) i Y=(B,D,C,A,B,A) ciąg (B,C,A) jest wspólnym podciągiem X i Y. Ciąg (B,C,A) nie jest jednak LCS ciągów X i Y, ponieważ ma długość 3, a ciąg(B,C,B,A) o długości 4 też jest wspólnym podciągiem ciągów X i Y. Podciągi (B,C,B,A) oraz (B,D,A,B) są **najdłuższymi wspólnymi podciągami ciągów** X i Y, ponieważ nie istnieje wspólny podciąg X i Y o długości większej od 4.

Danymi wejściowymi dla problemu LCS są dwa ciągi X=(x_1,x_2,.....,x_m) oraz Y=(y_1,y_2,.....,y_n). Rozwiązanie problemu LCS polega na znalezieniu ich najdłuższego wspólnego podciągu.

2.1 Charakterystyka LCS

Czas działania naiwnego rozwiązania problemu LCS polegającego na wygenerowaniu wszystkich podciągów X (jest ich 2^m) jest wykładniczy. Przy dłuższych ciągach wymagania czasowe są nie do przyjęcia. Na szczęście ten problem ma **własność optymalnej podstruktury** i naturalna przestrzeń podproblemów odpowiada w tym przypadku parom "prefiksów" ciągów wejściowych. Konkretniej - dla danego ciągu X=(x_1,x_2,.....,x_m) definiujemy i-ty **prefiks** ciągu X, dla i=0,1,.....,m jako X_i=(x_1,x_2,.....,x_i). Przykładowo : jeśli X=(A,B,C,B,D,A,B), to X_4=(A,B,C,B), a X_0 jest ciągiem pustym.

TWIERDZENIE nr 1 - o optymalnej podstrukturze LCS

Niech X=(x_1,x_2,.....,x_m) oraz Y=(y_1,y_2,.....,y_n)będą ciągami, a Z=(z_1,z_2, ...,z_k) dowolnym LCS ciągów X i Y.

- 1. Jeśli x_m=y_n, to z_k=x_m=y_n i Z_{k-1} jest LCS ciągów X_{m-1} i Y_{n-1}.
- 2. Jeśli $x_m \neq y_n$ i $z_k \neq x_m$, to Z jest LCS podciągów X_{m-1} i Y.
- 3. Jeśli $x_m \neq y_n$ i $z_k \neq y_n$, to Z jest LCS ciągów X i Y_{n-1}.

DOWÓD

(1) (nie wprost) Jeśli $Z_k \neq X_m$, to moglibyśmy dołączyć X_m=Y_n do Z, uzyskując wspólny podciąg X i Y o długości k+1, co przeczy założeniu, że Z jest najdłuższym podciągiem X i Y. Muszą więc zachodzić równości Z_k=X_m=Y_n. Prefiks Z_{k-1} o długości k-1 jest z kolei wspólnym podciągiem ciągów X_{m-1} i Y_{n-1} Pokażemy teraz, że jest to LCS. Załóżmy przeciwnie, że istnieje wspólny podciąg W ciągów X_{m-1} i Y_{n-1} o długości większej niż k-1. Wtedy dodając do W element X_m=Y_n, otrzymujemy wspólny podciąg ciągów X i Y o długości większej niż k. Otrzymujemy sprzeczność.

(2) Jeśli $Z_k \neq$ m, to Z jest wspólnym podciągiem ciągów X_{m-1} i Y. Gdyby istniał wspólny podciąg W ciągów X_{m-1} i Y o długości większej niż k wtedy W byłby jednocześnie podciągiem X_m i Y, co jest w sprzeczności z założeniem, że Z stanowi LCS ciągów X i Y.

(3) Dowód jest podobny do przypadku (2)

$\diamondsuit$

Charakterystyka powyższego twierdzenia pozwala stwierdzić, że problem LCS ma własność optymalnej podstruktury. Widać, że LCS dwóch ciągów zawiera LCS prefiksów tych ciągów.

2.2 Rozwiązanie rekurencyjne

Z twierdzenia nr 1 wynika, że szukając LCS ciągów X=(x_1,x_2,.....,x_m) oraz Y=(y_1,y_2,.....,y_n) należy rozpatrzyć jeden lub dwa problemy. Jeśli X_m=Y_n, to wystarczy znaleźć LCS ciągów X_{m-1} i Y_{n-1}. Dołączając X_m=Y_n do tego LCS otrzymujemy LCS ciągów X i Y. Jeśli natomiast $X_m \neq Y_n$, to musimy rozwiązać dwa podproblemy : znaleźć LCS ciągów X_{m-1} i Y oraz znaleźć LCS ciągów X i Y_{n-1}. Dłuższy z nich stanowi LCS ciągów X i Y. Ponieważ te przypadki wyczerpują wszystkie możliwości, wiemy, że jedno z optymalnych rozwiązań musi być użyte w LCS ciągów X i Y. Oto rekurencyjny wzór na koszt optymalnego rozwiązania LCS. Niech c[i,j] będzie długością LCS ciągów X_i i Y_j. Jeśli i=0 lub y=0, to jeden z podciągów ma długość 0 a w konsekwencji ich LCS ma także długość 0.

`c[i,j] = 0, jeśli i = 0 lub j = 0`
`c[i,j] = c[i-1,j-1]+1, jeśli i,j > 0 i` X_i `=` Y_j
`c[i,j] = max(c[i,j-1],c[i-1,j]), jeśli i,j > 0 i` $X_i \neq Y_j$

Powyższa zależność pozwala nie rozpatrywać wszystkich podproblemów co jest niewątpliwym zyskiem czasowym. W przypadku, gdy X_i=Y_j rozważamy podproblem znajdowania LCS ciągów X_{i-1} i Y_{j-1}. W przeciwnym razie rozważamy dwa inne podproblemy znajdowania LCS ciągów X_i i Y_{i-1} oraz X_{i-1} i Y.

2.3 Obliczanie długości LCS

Aby obliczyć długość LCS musimy rozważyć (mn) problemów. Ponieważ jest to ilość nieduża, tak więc możemu użyć programowania dynamicznego do obliczania ich rozwiązań metodą wstępującą.

Procedura **LCS-Ile** dla danych ciągów X=(x_1,x_2,.....,x_m) i Y=(y_1,y_2,.....,y_n) oblicza wartości c[i,j] i zapamiętuje je w tablicy c[0..m,0..n]. Obliczenia te wykonywane są wzdłuż wierszy, a w każdym wierszu od strony lewej do prawej. Przy okazji tworzona jest tablica b[1..m,1..n] ułatwiająca konstrukcję otymalnego rozwiązania. Wartość b[i,j] wskazuje na pole w tablicy c odpowiadające wybranemu podczas obliczania c[i,j] optymalnemu rozwiązaniu problemu. Procedura **LCS-Ile** generuje tablice b i c, a pole c[m,n] zawiera długość LCS ciągów X i Y.

LCS-Ile (X,Y)

```
m=len(X)
n=len(Y)
for i = 1 to m
    do c[i,0] = 0
for j = 0 to n
    do c[0,j] = 0
for j = 0 to m
    do for j = 1 to n
        do if X_i = Y_i
            then c[i,j] = c[i-1,j-1]+1
                b[i,j] = "↖"
            else if c[i-1,j] >= c[i,j-1]
                    then c[i,j] = c[i-1,j]
                        b[i,j] = "↑"
                    else c[i,j] = c[i,j-1]
                        b[i,j] = "←"
return c i b
```

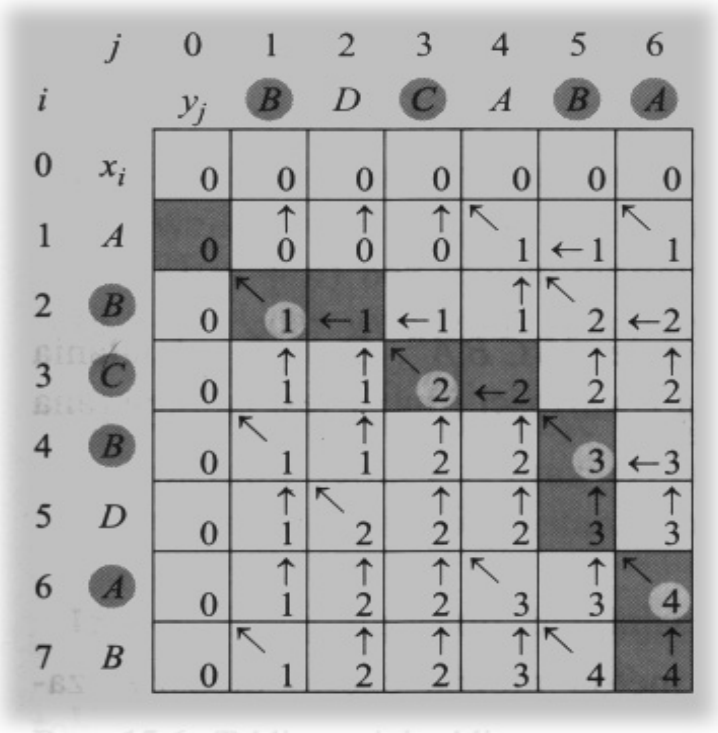

Rysunek 2.1: Konstrukcja LCS

Na rysunku 2.1 widać tablice obliczone przez procedurę **LCS-Ile** dla ciągów X=(A,B,C,B,D,A,B) oraz Y=(B,D,C,A,B,A) . Czas działania tej procedury wynosi ϑ(mn), ponieważ obliczenie każdego z pól tablic c i b zajmuje $\vartheta(1)$ jednostek czasu.

2.4 Konstrukcja LCS

Korzystając z tablicy b obliczonej przez **LCS-Ile** możemy szybko obliczyć LCS ciągów X=(x_1,x_2,.....,x_m) oraz Y=(y_1,y_2,.....,y_n). Wystarczy rozpocząć od b[m,n], a następnie kierować się zgodnie ze strzałkami w tablicy b. Każda strzałka typu "$\nwarrow$" w polu b[i,j] oznacza, że X_i=Y_j należy do LCS. Postępując w ten sposób, otrzymujemy elementy LCS w odwróconej kolejności.

Rozdział 3

Czy da się to policzyć sprytniej ?

Jak już wspomniałem przedstawiony algorytm zajmuje ϑ(mn) pamięci i może obliczyć żądany LCS w czasie ϑ(mn). Istnieje jednak jeszcze sprytniejszy algorytm, który potrzebuje jedynie ϑ(m+n) pamięci. Jego autorem jest Hirschberg. Więcej szczegółów na jego temat można znaleźć na

http://www.csse.monash.edu.au/~lloyd/tildeAlgDS/Dynamic/Hirsch

Rozdział 4

Czyli zakończenie

Dokument ten powstał na bazie wykładu zamieszczonego we "Wprowadzeniu do algorytmów" autorstwa Thomasa H. Cormena, Charlsa E. Leisersona, Ronalda L. Rivesta oraz Clifforda Steina.

Bartek Nowowiejski